

meis emendatum apposui: आंगिकं भुवनं यस्य वाचिकं सर्व-
वाङ्मयं । आहार्यं चंद्रतारादि तं नुमः सात्त्विकं शिवं ॥१॥ शिवप्रसा-
दसंप्राप्तनिःसीमज्ञानसंपदा । तन्यते शाङ्गदेवेन नर्तनं तापकर्तनं ॥२॥
नाट्यं नृत्यं तथा नृत्तं त्रेधा तदिति कीर्तितं । नाट्यवेदं ददौ पूर्वं भर-
ताय चतुर्मुखः ॥३॥ ततश्च भरतः सार्धं गंधर्वाप्सरसां गणैः । नाट्यं
नृत्यं तथा नृत्तमग्रे शंभोः प्रयुक्तवान् ॥४॥ प्रयोगमुद्धतं स्मृत्वा स्वप्रयुक्तं
ततो हरः । तंडुना स्वगणाग्रण्या भरताय न्यदीदिशत् ॥५॥ लास्यम-
स्याग्रतः प्रीत्या पार्वत्या समदीदिशत् । दुद्धाय तांडवं तंडोर्मैत्र्येभ्यो मुन-
योऽब्रुवन् ॥६॥ पार्वती त्वनुशास्ति स्म लास्यं वाणात्मजा मुषां । तथा
द्वारवतीगोप्यस्ताभिः सौराष्ट्रयोधितः (सौराष्ट्रा° MS.) ॥७॥ ताभिस्तु
शिक्षिता नार्यो नानाजनपदास्पदाः । एवं परंपराप्राप्तमेतल्लोके प्रति-
ष्ठितं ॥८॥ ऋग्यजुःसामवेदेभ्यो वेदाच्चायवणः क्रमात् । नाट्यं चाभिन-
यामीतं (?) रसान्संगृह्य पद्मभूः ॥९॥ व्यरीचच्चयमिदं धर्मकामार्थमोक्षदं ।
कीर्तिप्रगल्भसौभाग्यपरमानंदकारणं ॥१०॥ द्रष्टव्ये नाट्यनृत्ये ते पर्वकाले
विशेषतः । नृत्यं त्वत् नरेंद्राणामभिषेकमहोत्सवे ॥११॥ यात्रायां देव-
यात्रायां विवाहे प्रियसंगमे । नगराणामगाराणां प्रवेशे पुत्रजन्मनि ॥१२॥
ब्रह्मणोक्तं प्रयोक्तव्यं सांगत्यं सर्वपर्वसु । नाट्यादितितस्यातः प्रपंचम-
भिदधहे ॥१३॥

Auctor hoc libro non modo saltandi, sed etiam gesti-
culandi et artis scenicae cum saltatione conjunctae prae-
cepta accurate exposuit.

Haec voluminis pars circiter annum 1820 e codice
mediocri transscripta est. (WILSON 340^a.)

475.

Foll. 65-83. (linn. 26.) *Rāgavibodhas*, modorum mu-
sicorum doctrina, libellus a *Soma*, Mudgalae filio, com-
positus. Incipit: आर्यामनूतमानं प्रणम्यमानं धरासुरैः प्रवरैः ।
शृंगपांशया तयालं मुद्गलमालंबदं कलये ॥१॥ दक्षिणे लक्ष्मणो यस्य
वामे च जनकात्मजा । पुरतो मारुतिर्यस्य तं वंदे रघुनंदनं ॥२॥
आर्यानंदनिदानं गुरुं स्वराधारविषयमहं । स्थानविशेषख्यातं गणप-
तिमतिमिद्वये वंदे ॥३॥ हेतुजैगद्भवहृतेर्विराजयंति स्वयोगतो वीणां ।
जयति व्यापनशीला शब्दात्मब्रह्मशक्तिः सा ॥४॥ *Sakalakalopā-*
khyakulāḥ sankhyāván Menganāthajane । मुद्गलसूरेस्तनुज-
स्तनुधीरपि सोमनामाहं ॥५॥ रागविबोधं विदधे विरोधरोधाय लक्षल-
क्षणयोः । प्राचां वाचां किंचित्सारं सारं समुद्धृत्य ॥६॥ पथ्याख्यायै-
वास्यां मम वाण्यां जयति विपुलाख्या स्मृक् । यदनुग्रहादभीष्टाः सर्वे यो
अत्र सिद्धेयुः ॥७॥ गीतं द्वेधा मार्गो देशी मार्गः स यो विरंच्याद्यैः ।
अन्विष्टो भरताद्यैः शंभोरग्रे प्रयोक्तव्यः ॥८॥ देशे देशे रुच्या यज्जनह-
द्रंजनं तु सा देशी । स तु लोकरुचिविकलितः प्रायोलक्षात् देशी
तत् ॥९॥ अत्र श्रुतिस्वराद्या वीणाभेदाः स्वसंख्यया मेलः । रागास्तदू-
पाणि च पंच विवेक्या क्रमाद्ज्ञेयाः ॥१०॥ पुरुषार्थसार्थसिद्धे सिधेव-
यिपुरपि विरंचिहरिगिरिशान् । नादमुपासीत सुधीर्वदिमे गदितास्त-
दात्मानः ॥११॥ आत्मेरयति विवक्षुश्चित्रं तद्देहवद्भिमाहंति । स प्रेरयते

दीप्या ब्रह्मग्रंथिस्थितं मरुतं ॥१२॥ ऊर्द्धं विचरन् क्रमतो नाभिहृदयकंठ-
मूर्ध्ववक्त्रे सः । अतिसूक्ष्मादिकसंज्ञानादास्तनुते त्व गानाहोः (°rhán) ॥१३॥
हृत्कंठमूर्ध्वनादाः क्रमादमी मंदमध्यताराख्याः । द्विगुणा यथोत्तरं च श्रुतितां
स्वरतां च वच्येमां ॥१४॥ हृद्यूर्ध्वनाडिकास्थद्वाविंशत्यश्रुतिरोजनाडीषु ।
तावन्तः श्रुतिसंज्ञाः स्युर्नादाः परपरोच्चोच्चाः ॥१५॥ एवं गले च शीर्षे
ताभ्यः सप्त स्वराः श्रुतिभ्यः स्युः । स्वरता तेषु निरुक्ता मनः स्वतो रंज-
यतीति ॥१६॥ षड्जर्धभगांधारा मध्यमपंचमधैवतनिपादाः । इत्यभिधा-
स्तेषां *sa ri ga ma pa dha nīti* संज्ञान्या ॥१७॥

Libellus, *āryā* metro scriptus, in capita quinque
divisus est. I. *Śrutisvarāder vivekas*, de elementis
musicae, distt. 85; II. *Vīṇābhīdām vivekas*, de arte
Vīṇā canendi, et de variis Vīṇarum generibus, distt.
53; III. *Melānām vivekas*, de scalarum variationibus,
distt. 61; IV. *Rāgavivekas*, de modis musicis, distt. 50.
Quinto denique, cujus finis desideratur, *rāgās et rāgi-*
nyas enumerantur, et cantica quaedam¹, literis notata,
traduntur.

Śārngadeva a *Soma* semel bisve laudatur; cf. II, 43:
नादोऽतिसूक्ष्मनामा नाभौ वदतेति शाङ्गदेवेन etc.

Haec voluminis pars ineunte seculo superiore nitide
exarata est. (OUSELEY 65^b.)

476.

Foll. 11-29. *Sangītdarpanae*, artis symphonicae
speculi, a *Dāmodara*, Lakshmidharae filio, compositi,
libri I. et II.

I. Foll. 11-20^a. *Svaragatādhyāyas*. Incipit: प्रणम्य
शिरसा देवौ पितामहमहेश्वरौ संगीतशास्त्रसंक्षेपः सारतो यं मयो-
च्यते ॥१॥ भरतादिमतं सर्वमालोद्भूतिप्रयत्नतः । श्रीमता *Hari-*
bhāttena (= *Dāmodareṇa*) सज्जनानंदहेतुना (*sajjana*°) ॥२॥
प्रचरद्भूयसंगीतसारोद्धारो विधीयते । गीतं वाद्यं नर्तनं च त्वय संगीत-
मुच्यते ॥३॥ मार्गदेशीविभागेन संगीतं द्विविधं मतं । दृष्टिणेन यदन्विष्टं
प्रयुक्तं भरतेन च ॥४॥ महादेवस्य पुरतस्तन्मागीत्यं विमुक्तिदं । etc.

II. Foll. 20^a-29^a. *Rāgādhyāyas*. Finis desideratur.
Incipit: यो यं ध्वनिविशेषस्तु स्वरवर्ण[वि]भूषितः । रंजको जन-
चित्तानां स रागः कथि[तो] वुधैः ॥ (MILL 48^b.)

477.

Foll. 122-207. post annum 1830 negligenter exarata.
Lit. Devan. Charta Europ. Linn. 8.

Foll. 122-125. *Sangītdarpanae* liber tertius, *Pra-*
kīrṇakādhyāyas appellatus. Incipit: अथ गीतोपयोगित्वा-
दालभिर्गमकादयः । निरूप्यन्ते मया सम्यक् लक्ष्यदृष्ट्या तु तत्त्वतः ॥१॥
रागालपनमालमिः प्रकटीकरणं मतं । etc. (MILL 47^b.)

¹ His canticis verba: अथ शंकराभरण इति praemissa sunt.